

2041
B.A./B.Sc. (General) First Semester
Economics
Paper: Micro Economics
(In all mediums)

Time allowed: 3 Hours

Max. Marks: 90

NOTE: Attempt five questions in all, including Question No. I which is compulsory and selecting one questions from each Unit.

x-x-x

I. Attempt any nine of the following in about 25-30 words each:-

- a) What is Giffen Good?
- b) What is Social Cost?
- c) Write assumptions of marginal productivity theory.
- d) Does profit enter into price?
- e) What are the sources of loanable fund?
- f) What is Quasi Rent?
- g) What is consumer surplus?
- h) Is Economics a normative science?
- i) What is Budget Line?
- j) Give factors determining the price elasticity of demand?
- k) What do you mean by shut down point?
- l) Define transfer earning. (9x2)

UNIT – I

II. Explain and comment in the following:-

“Economics is the science which studies human behaviour as a relationship between ends and scarce means which have alternative uses”. (18)

III. What are indifference curve? Give its assumptions and properties. (4+4+10)

UNIT – II

IV. Define total revenue, average revenue and marginal revenue and prove that $Ed = \frac{A}{A - M}$, where Ed, A and M are elasticity of demand, average revenue and marginal revenue respectively. (6+12)

V. Explain the law of diminishing returns? Why does the law operate? Does it apply to agriculture only? (10+4+4)

UNIT – III

VI. Explain the importance of time element in the determination of price under perfect competition. (18)

VII. What do you mean by price discrimination? How price and output are determined under discriminating monopoly? (9,9)

UNIT – IV

VIII. Discuss Modern Theory of Rent. (18)

IX. Explain the Risk and Uncertainty theory of profit. (18)

x-x-x

(Hindi and Punjabi versions enclosed)

P.T.O.

(2)

ਨੋਟ: ਕਿਹੀਂ ਪਾਛ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਦੇਂ। ਪ੍ਰਤ੍ਯੇਕ ਭਾਗ (1-4) ਦੇ ਏਕ-ਏਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਚਯਨ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ-1 ਅਨਿਵਾਰਯ ਹੈ।

**_*_

1. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਮੇਂ ਸੇ ਕਿਹੀਂ ਨੌ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਕਾ ਉਤਰ 25-30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਮੇਂ ਦੇਂ:-

- (ਕ) ਗਿਫ਼ਤਨ ਪਦਾਰਥ ਕਯਾ ਹੈ?
- (ਖ) ਸਾਮਾਜਿਕ ਲਾਗਤ ਕਯਾ ਹੈ?
- (ਗ) ਵਿਤਰਣ ਕੇ ਸੀਮਾਂਤ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਸਿਧਾਂਤ ਕੀ ਮਾਨਯਤਾਏਂ ਬਤਾਏਂ।
- (ਘ) ਕਯਾ ਲਾਭ ਕੀਮਤ ਮੇਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਤਾ ਹੈ?
- (ਙ) ਋ਣ ਯੋਗਯ ਕੋਥ ਕੇ ਸ਼੍ਰੋਤ ਕਯਾ ਹੈ?
- (ਚ) ਆਭਾਸ ਲਾਗਨ ਕਯਾ ਹੈ?
- (ਛ) ਉਪਭੋਕਤਾ ਕੀ ਬਚਤ ਯਾ ਬੇਸ਼ੀ ਕਯਾ ਹੈ?
- (ਜ) ਕਯਾ ਅਰਥਸ਼ਾਸ਼ਤ੍ਰ ਏਕ ਵਾਸਤਵਿਕ ਵਿਜ਼ਾਨ ਹੈ?
- (ਝ) ਕੀਮਤ ਰੇਖਾ ਕਯਾ ਹੈ?
- (ਞ) ਮਾਂਗ ਕੀ ਕੀਮਤ ਲੋਚ ਕੋ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਤਤਕ ਬਤਾਏਂ।
- (ਟ) ਉਤਪਾਦਨ ਬੰਦ ਕਰਨੇ ਕੇ ਬਿੰਦੂ ਸੇ ਆਪ ਕਯਾ ਸਮਝਤੇ ਹੈ?
- (ਠ) ਹਸਤਾਂਤਰਣ ਆਯ ਕੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇਂ।

ਭਾਗ-1

2. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਕੀ ਵਯਾਖਯਾ ਤਥਾ ਟਿਪਣੀ ਕਰੋ।
“ਅਰਥਸ਼ਾਸ਼ਤ੍ਰ ਵਹ ਵਿਜ਼ਾਨ ਹੈ ਜੋ ਵਿਭਿਨ ਉਪਯੋਗੋ ਵਾਲੇ ਸੀਮਿਤ ਸਾਧਨੋ ਤਥਾ ਉਦੇਸ਼ਯੋ ਮੇਂ ਸਮਬੰਧ ਰਖਨੇ ਵਾਲੇ ਮਾਨਵੀਯ ਵਯਵਹਾਰ ਕਾ ਅਧਯਯਨ ਕਰਤਾ ਹੈ।”
3. ਤਟਸਥਤਾ ਕਰ ਕਯਾ ਹੈ? ਇਸਕੀ ਮਾਨਯਾਏਂ ਔਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਏਂ ਬਤਾਏਂ।

ਭਾਗ-2

4. ਕੁਲ ਆਯ, ਔਸਤ ਆਯ ਤਥਾ ਸੀਮਾਂਤ ਆਯ ਕੋ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਜਿਏ।
ਸਿਧ ਕਰੋ ਕਿ $Ed = \frac{A}{A-M}$, ਯਹਾਂ Ed, A ਔਰ M ਕ੍ਰਮਸ਼: ਮਾਂਗ ਕੀ ਲੋਚ, ਔਸਤ ਆਯ ਤਥਾ ਸੀਮਾਂਤ ਆਯ ਹੈਂ।
5. ਘਟਤੇ ਪ੍ਰਤਿਫਲ ਕੇ ਨਿਯਮ ਕੀ ਵਯਾਖਯਾ ਕੀਜਿਏ। ਯਹ ਨਿਯਮ ਕਯੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਤਾ ਹੈ? ਕਯਾ ਯਹ ਕ੍ਰਿਪਿ ਪਰ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋਤਾ ਹੈ?

ਭਾਗ-3

6. ਪੂਰ੍ਣ ਪ੍ਰਤਿਯੋਗਿਤਾ ਮੇਂ ਕੀਮਤ ਕੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਮੇਂ ਸਮਯ ਤਤਕ ਕੇ ਮਹਤਵ ਕਾ ਵਰ੍ਣਨ ਕਰੋ।
7. ਕੀਮਤ ਵਿਸ਼ੇਦੀਕਰਣ ਸੇ ਆਪ ਕਯਾ ਸਮਝਤੇ ਹੈ? ਵਿਸ਼ੇਦੀਕਰਣ ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਮੇਂ ਕੀਮਤ ਔਰ ਉਤਪਾਦਨ ਕੈਸੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹੋਤਾ ਹੈ?

ਭਾਗ-4

8. ਲਾਗਨ ਕੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸਿਧਾਂਤ ਕੀ ਵਯਾਖਯਾ ਕੀਜਿਏ।
9. ਲਾਭ ਕੇ ਜੋਖਿਸ ਔਰ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਸਿਧਾਂਤ ਕੀ ਵਯਾਖਯਾ ਕਰੋ।

**_*_

(3)

ਨੋਟ: ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਭਾਗ (1-4) ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

**_*_

1. ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨੌ/ਦਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ 25-30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ:-

- (ੳ) ਗਿਫ਼ਿਨ ਵਸਤੂ ਕੀ ਹੈ?
- (ਅ) ਸਮਾਜਿਕ ਲਾਗਤ ਕੀ ਹੈ?
- (ੲ) ਵੰਡ ਦੇ ਸੀਮਾਂਤ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀਆਂ ਮਾਨਤਾਵਾਂ ਦੱਸੋ।
- (ਸ) ਕੀ ਲਾਭ ਕੀਮਤ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
- (ਹ) ਉਧਾਰ ਕੋਸ਼ ਦੇ ਸ੍ਰੋਤ ਕੀ ਹਨ?
- (ਕ) ਆਭਾਸ ਲਾਗਨ ਕੀ ਹੈ?
- (ਖ) ਉਪਭੋਗਤਾ ਦੀ ਬਚਤ ਜਾਂ ਬੇਸ਼ੀ ਕੀ ਹੈ?
- (ਗ) ਕੀ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਆਦਰਸ਼ਾਤਮਕ ਵਿਗਿਆਨ ਹੈ?
- (ਘ) ਕੀਤਮ ਰੇਖਾ ਕੀ ਹੈ?
- (ਙ) ਮੰਗ ਦੀ ਕੀਮਤ ਲੋਚ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੱਤ ਦੱਸੋ।
- (ਚ) ਉਤਪਾਦਨ ਬੰਦ ਬਿੰਦੂ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ?
- (ਛ) ਹਸਤਾਂਤਰਣ ਆਮਦਨ ਕੀ ਹੈ?

ਭਾਗ-1

2. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਤੇ ਟਿਪਣੀ ਕਰੋ:
“ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਉਹ ਵਿਗਿਆਨ ਹੈ ਜੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਪਯੋਗਾਂ ਵਾਲੇ ਸੀਮਿਤ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਅਧਿਯਨ ਹੈ।”
3. ਉਦਾਸੀਨ ਵਕਰ ਕੀ ਹੈ? ਇਸ ਦੀਆਂ ਮਾਨਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੱਸੋ।

ਭਾਗ-2

4. ਕੁਲ ਆਮਦਨ, ਔਸਤ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਸੀਮਾਂਤ ਆਮਦਨ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ।
ਸਿੱਧ ਕਰੋ ਕਿ $Ed = \frac{A}{A-M}$, ਜਿਥੇ Ed, A ਅਤੇ M ਮੰਗ ਦੀ ਲੋਚ, ਔਸਤ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਸੀਮਾਂਤ ਆਮਦਨ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਹਨ।
5. ਘਟਦੇ ਪ੍ਰਤੀਫਲ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਕਿਉਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਕੀ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਖੇਤੀ ਤੇ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਭਾਗ-3

6. ਪੂਰਨ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਣ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਤੱਤ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
7. ਕੀਮਤ ਵਿਭੇਦੀਕਰਨ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ? ਵਿਭੇਦੀਕਰਨ ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਵਿਚ ਕੀਮਤ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਕਿਵੇਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਭਾਗ-4

8. ਲਾਗਨ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
9. ਲਾਭ ਦੇ ਜੋਖਿਮ ਅਤੇ ਅਨਿਸ਼ਚਤਾ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

**_*_